

חוה הריס ז"ל 16.8.07

לפני כשבוע, עשרה ימים קיימנו פגישה של קבוצת הותיקים. הפגישות האלה מלוות בהתלבטויות היכן לקיים אותן – במקום שאין מדרגות אין מיזוג ובמקום שיש מיזוג יש מדרגות. לבסוף עניין, המיזוג גבר על עניין המדרגות והחלטנו לקיים את הפגישה במועדון הדבר גרם לנו לאי נוחות כי חשבנו כיצד חברים מוגבלים בעלייה ובהליכה יוכלו לעלות לשם וידענו שחוה הריס היא אחת מהמשתתפות הקבועות של הפגישות. והנה, החברים מתחילים להתאסף ומי מגיעה? חוה הריס. היא עלתה את המדרגות ולא היתה מוכנה לפספס את הפגישה גם כאשר, ועכשיו התברר לנו, כבר הרגישה לא כל כך טוב. אני חושב שהאירוע הזה מאפיין את חוה.

הנחישות שלה, העקשנות שלה, הרצון האדיר שלה להתגבר על הקשיים ולקיים את חייה החיים שלה לא היו קלים. היא נולדה בלונדון לפני כמעט 89 שנים. הגיעה לארץ ב-1923. ותהפוכות החיים הביאו אותה לכך שבתחילת שנות ה-50 היא היתה לבדה עם ילד קטן כאשר 2 בנים אחרים חיו במוסדות עלית הנוער. בתקופה זו התנדבה לעבודה חלוצית. במושבי חבל עדולם כמדריכה ומטפלת רפואית. אישה בעלת השכלה רחבה ומלאת מרץ.

היא חיפשה פתרון לחיות במקום יחד עם בנה הקטן אלחנן ופנתה לקיבוצים. והקיבוץ היחיד שהיה מוכן לקבל אם חד הורית וילד קטן היה ברור חיל. ארה"ל טלנברג ז"ל ולאחרי צמיר, תל"א, ראינו אותה התרשמו מהיושר שלה ומתחושת האחריות והמליצו עליה בפני הקיבוץ.

שוב החיים שלה בקיבוץ לא היו קלים. היא לא באה מברזיל לא היתה שייכת לתנועת הנוער ולגרעינים שהגיעו, בעלת חוויה תרבותית שונה ומנטליות שונה, היתה צריכה למצוא מקומה בתוך החברה הזרה. קליטתו של אלחנן והתפתחותו היו חשובים לה מכל. והיא מסרה את עצמה לכל העבודות שהקיבוץ פנה אליה, ובכל מקום עשתה זאת במסירות, בחריצות ובקפדנות.

היא עבדה בשדה, 10 שנים עבדה עם פ.ע. ז"ל בלול, עבדה בחינוך ולבסוף קבלה על עצמה להקים את חדר העיון הראשון של הקיבוץ. כולם, ילדים ומבוגרים יזכרו בודאי את מסירותה ללא גבול לחדר העיון, שראתה בזה עבודת קודש. כולם יזכרו את קפדנותה, את הקירות מלאי כתובות וציטטות, היא רצתה להעניק לכולם את הידע ואת מאמרי סופרים וחכמים.

זה היה אחד מקווי האופי החשובים שלה – הנכונות לעזור, להעניק. רבים יזכרו כיצד היא עזרה להם בתרגום מאמרים שלמים באנגלית לצורך עבודות סמינריונים ועבודות בית הספר. לא היה גבול ברצונה ובמאמץ שהקדישה להדריך צעירים ומבוגרים. הקיבוץ היה חשוב לה. אני זוכר כמה שיחות איתה והיא תמיד רצתה לדעת על כל מה שקורה, על החברים, על השכונה הקהילתית. על השינוי שהקיבוץ עבר.

היא היתה כעין אנסטיטוציה נפרדת, המזכירה, בגלל המיוחדות שלה בקהילה שלנו גם את החלוצות של שנות ה-50. אגב היא היתה נאמנה גם למפלגת העבודה ועמדה על כך להשתתף ב-2 סיבובי הבחירות האחרונות ליו"ר המפלגה. הזמן עשה את שלו וגלגל החיים מסתובב עד שהוא נעצר.

אנחנו נפרדים היום בכבוד מחוה הריס, תנחמונינו לאלחנן ומשפחתו לבניה ולכל בני ביתה, חוה לך בדרכך והיי שלום, בשם כל חבריך בקיבוץ ברור חיל.

אברהם שנפלד 16/8/07